



Anmeldelser

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforening.no

Å handle rett

Pär Nygren, Halvor Fauske, red

Ideologisk beredskap

Om etikk og verdier i helse- og sosialfag. 307 s, tab. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2004.

Pris NOK 298

ISBN 82-05-32628-2



Forfatterne er professorer ved Høgskolen i Lillehammer, Pär Nygren i psykologi og sosialt arbeid og Halvor Fauske i sosiologi og sosialt arbeid. Boken er én av i alt seks bøker som skal formidle forskningsprosjektet «I kryssilden

mellom utdanning og praksisfeltets krav». Prosjektet omfatter teoretiske og empiriske undersøkelser av barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere. Det er basert på spørreundersøkelser, og materialet består av 468 profesjonsutøvere, 122 studenter og 68 lærere. Svarprosenten var ca. 50.

Disse tre yrkene er handlingsorientert, i likhet med lege og sykepleier. Temaet beskrives som «en sosiokulturell tilnærming til handlingsberedskapens verdier og ideologier». Målet er å handle rett, og handlingen må forankres i en verdibasert handlingsberedskap. Det finnes internasjonale og nasjonale normer, og det praktiske arbeidet må baseres både på normer og kontekst. Det er denne ideologiske handlingsberedskapen prosjektet utforsker. Problemstillingen og erfaringsgrunnlaget er relevant for leger og sykepleiere. Boken har gode og grundige kapitler om etikken i «menneskearbeidet».

Forfatterne har omfattende kunnskaper og har analysert materialet på en imponerende måte. De skriver godt, men stilen er «samfunnsvitersk» og vil nok for medisinske lesere synes litt tung og komplisert.

Det store problemet er etter mitt skjønn at boken både skal være en forskningsrapport og en lærebok. Det gjør den lang, detaljert og omstendelig. Som lærebok ville den vunnet på en vesentlig forkorting og forenkling. Boken vil være en viktig kilde for den spesielt interesserte, men jeg tror de fleste leger vil være bedre tjent med en oversiktlig og kortfattet lærebok om etisk handlingsberedskap.

Peter F. Hjort
Blommenholm

Knapt av verdi om et godt helsevesen

Alan Gillies

What makes a good health care system?

Comparisons, values, drivers. 224 s, tab, ill.

Oxon: Radcliffe Medical Press, 2003.

Pris GBP 28

ISBN 1-85775-921-4

Dette er et ambisiøst bokprosjekt. Forfatteren var opprinnelig kjemiker, men er nå professor i «information management». Han har tatt mål av seg til å forklare hvorfor noen helsevesen er bedre enn andre ved å sammenlikne systemene i tre land: Storbritannia, Australia og Canada. Boken er ment å være lett tilgjengelig for alle med interesse for helse og helsetjenester samtidig som den er tilstrekkelig grundig og kunnskapsbasert til at forfatternes akademiske kolleger tar den alvorlig. For å oppnå dette tar forfatteren utgangspunkt i fire pasienter og deres helseproblemer. Teksten er med hensikt skrevet oppsummerende og konkluderende, fordi leseren kan finne «evidence in support of the main text» på nettstedet www.goodhealthcare.org.uk.

I tredje kapittel loves leseren svar på spørsmålet om hva som er et godt helsetjenestesystem. Svaret hans er en enkel teoretisk modell som bygger på den antakelse at helsepolitikken er et resultat av «drivers» (finansiering, skandaler og ideologi) og befolkningens verdier. Forfatteren fortsetter sin analyse ved å postulere et sett verdier som skal legges til grunn for helsetjenesten. Til tross for flere forsøk på å forstå hva som utgjør et godt helsetjenestesystem, ble jeg ikke klokere.

Jeg satte derfor min lit til bokens hjemmeside på Internett. Her finner man forfatterens CV, bokens innholdsfortegnelse og tilbud om å kjøpe den. Når man søker under «evidence in support of the main text», får man vite at online-ressurser er under forbedelse. Leseren blir knapt klokere av denne hjemmesiden.

De som ønsker komparative analyser av helsetilstand, kostnadsnivå, bemanning, effektivitet, finansieringssystemer osv., vil lete nokså forgjeves i denne boken. Det er mulig at den kan vekke interesse i de tre studielandene, men for skandinaviske lesere har den neppe noen verdi.

Ivar Sønbo Kristiansen

Avdeling for helseledelse og helseøkonomi
Det medisinske fakultet
Universitetet i Oslo

Manual for kroppsundersøkelse

Berit Heir Bunkan

Den omfattende kroppsundersøkelsen

The comprehensive body examination (CBE).

284 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk,

2003. Pris NOK 385

ISBN 82-05-30529-3



Forfatteren er både fysioterapeut og psykolog, og kroppsorientert terapi har i mange år vært hennes hovedinteresse. Høsten 2003 fullførte hun sitt doktorgradsarbeid på utvikling og validering av Den

omfattende kroppsundersøkelsen (DOK). Hun har stått sentralt i utviklingen av videreutdanning i psykomotorisk fysioterapi, og målgruppen for boken er først og fremst fysioterapeuter med dette interessefeltet.

Det finnes i dag flere metoder for kroppsundersøkelse innen fysioterapi. De mest sentrale innen den psykosomatiske og psykomotoriske tradisjonen legger vekt på systematisk undersøkelse av hele kroppen for å kartlegge pasientens problemer og ressurser. I DOK undersøkes fire hovedområder: holdning, respirasjon, bevegelse og muskelkonsistens.

Boken har tre hoveddeler. I del 1 beskrives de 78 enkeltvariablene som inngår i DOK fordelt på 14 subskalaer, samt mange flere som inngår i en tidligere versjon, den Ressursorienterte kroppsundersøkelsen (ROK), med 293 variabler. Det går først frem i del 2 hvilke enkeltundersøkelser som hører med til kortversjonen. Hver enkeltundersøkelse har en gradert beskrivende skala som omgjøres til tall fra 0 til 6, eller fra 0 til -6 (0 representerer det ideelle). Resultatet fra de fire kroppsdomene kan ved DOK fremstilles i tabeller eller som profiler.

Del 2 i boken viser forskningen som ligger bak utviklingen av DOK. Denne delen blir svært oppramsende, med altfor mange tabeller med forkortinger. Det fremheves at de 14 subskalaene kan bidra til forståelse både av individuelle kroppsfunn og av funn på gruppenivå i større grad enn globale sumskårer og sumskårer for domene. Del 3 gjengir de ulike undersøkelses-